

Historie filmových ateliérů ve Zlíně

Petr Chudárek

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

nascannované zadání s. 1

nascannované zadání s. 2

ABSTRAKT

Abstrakt česky – Práce je primárně zaměřena na vývoj a historii filmové činnosti ve Zlíně v souvislosti se společností Baťa. Dále popisuje počátky animovaného a hraného filmu ve Zlíně, umělce, kteří se na těchto začátcích podíleli, jejich spolupráci a projekty. Další důležitý faktor – Filmový festival pro děti a mládež - nebyl opomenut.

Klíčová slova: historie, animovaný film, Karel Zeman, Hermína Týrlová, Zlín

ABSTRACT

Abstrakt ve světovém jazyce - This report is primarily aimed at the development and history of film making in Zlín, in connection with the corporation Baťa. It further describes the roots of animated and featured film in Zlín, artists that have contributed towards these beginnings, their cooperation and projects. A further important factor - International Film Festival for Children and Youth - has not been omitted.

Keywords: history, animation, Karel Zeman, Hermína Týrlová, Zlín

Poděkování

Děkuji srdečně panu Jiřímu Novotnému, který mi velmi ochotně pomohl při tvorbě mé bakalářské práce, vyprávěl mi o vzniku filmového studia, o lidech, kteří se na vzniku podíleli, a promítl mi mnoho filmů, na kterých tito lidé pracovali. Dále pak PhDr. Zdeňku Storchovi za konzultaci při vypracovávání bakalářské práce a PhDr. Josefu Tupému za poskytnutí cenných informací.

OBSAH

ÚVOD.....	7
I TEORETICKÁ ČÁST.....	8
1 VZNIK FILMOVÉHO STUDIA.....	9
2 STUDIO SE ROZRŮSTÁ.....	10
3 POČÁTKY ANIMOVANÉHO FILMU.....	13
4 PLAMENY NAD ATELIÉRY.....	15
5 POVÁLEČNÁ TVORBA.....	16
6 TVORBA KARLA ZEMANA.....	17
6.1 Cesta do pravěku.....	17
6.2 Vynález zkázy.....	19
7 TVORBA HERMÍNY TÝRLOVÉ.....	21
8 OD LOUTEK K HERCŮM.....	22
9 TVORBA PO ROCE 1970.....	23
9.1 Hrané filmy.....	23
9.2 Animované filmy a seriály.....	24
10 ATELIÉRY VE SPOLUPRÁCI S HANZELKOU A ZIKMUNDEM.....	26
11 FILMOVÉ FESTIVALY.....	27
11.1 50. Výročí Filmového festivalu pro děti a mládež ve Zlíně.....	28
ZÁVĚR.....	29
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	30
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	31
SEZNAM PŘÍLOH.....	32

ÚVOD

Má bakalářská práce je zaměřena na historii filmových ateliérů ve Zlíně od jejich počátků až po současnou tvorbu. Práce je rozdělena do několika kapitol, avšak sám ji dělím na čtyři části.

Jako první popisuji důvody založení filmového studia, dále se zaměřuji na vývoj a rozvoj filmové činnosti, popisuji, jak se rozšiřovaly ateliéry v průběhu času, a na konci této části vyprávím o situaci předválečné a meziválečné. Tyto informace jsou doplněny o zajímavosti, které jsem vyslechl od pamětníka pana Jiřího Novotného, který na ateliéry velmi rád vzpomíná nejen proto, že byl u vzniku a rozkvětu jeho tatínek Jaroslav, ale také proto, že zde sám mnoho let působil.

V druhé části se zaměřuji na poválečnou tvorbu a na dvě nejvýznamnější osobnosti zlínského filmového studia, Hermínu Týrlovou a Karla Zemana. Rozebírám podrobněji některá jejich díla, o nichž si myslím, že by neměla být opomenuta.

Za třetí pomyslnou část považuji tvorbu po roce 1970, která přinesla mnoho významných filmů, seriálů a mohu říci, že ovlivnila i mé dětství.

V úplném závěru přibližuji krátce festivalové dny, coby součásti filmového dění ve Zlíně a zároveň mimořádnou událost na mezinárodní úrovni.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VZNIK FILMOVÉHO STUDIA

Počátky filmového studia a později filmových ateliérů ve Zlíně jsou spojeny s prosperující firmou Baťa, jejíž zakladatel Tomáš Baťa chtěl pro své produkty začít točit reklamu. Najal si tedy redaktora obrazové reklamy Jaroslava Pagáče, který spolu s fotografem Josefem Míčkem začali točit reklamní filmy. Jelikož však neměli téměř žádné zkušenosti s filmem, požádali zkušenější filmaře z pražských ateliérů na Barrandově, aby jim pomohli s točením reklamy pro Baťovu firmu a začali od nich reklamní filmy kupovat. Vzniklé kopie pak posílali do kin. Vzhledem k tomu, že kupované filmy byly velmi drahé, rozhodli se, že alespoň kopie si začnou vyrábět sami.

Po tragické nehodě, a to pádu letadla s Tomášem Baťou, se stal šéfem firmy jeho bratr Jan Baťa. Ten si uvědomil, že pražští filmaři jsou velmi drazí a pro firmu tedy taková spolupráce velmi nevýhodná. V té době si Baťova firma vyráběla stroje, jehly, plakáty a vlastní noviny sama. Jan Baťa se rozhodl, že také reklamní filmy budou „domácí“ výroby. Později vznikaly filmy instruktážní a filmy školní. Ve 40. letech tak začal s výstavbou malého studia na Kudlově, později nazývaného „kudlovská stodola“. S provozem začaly Baťovy pomocné závody – BAPOZ, kde měli velký podíl na celém projektu a rozjezdu filmové činnosti pánové Elmar Klos, který nastoupil do provozu jako první a přivedl svého kamaráda Ladislava Koldu, dále pak Alexander Hackenschmied a v neposlední řadě také odborný učitel Jaroslav Novotný, jenž byl pověřen a poslán do Zlína, aby zde točil školní filmy jako pomůcky pro názorné studium pro děti a mládež. Jaroslav Novotný přivedl do pracovního týmu svého kamaráda Antonína Horáka jako svého asistenta ve filmovém oddělení, později výborného kameramana. Nesmíme zapomenout na spolupráci s hudebníky. Ti vytvářeli komponovanou hudbu vždy na konkrétní reklamu.

Kvalitní štáb spolu s nadšením a pracovním nasazením ve spolupráci s americkou firmou Metro-Goldwyn-Mayer přitáhl pozornost mnoha známých herců, kteří přicházeli za prací a hráli tak v krátkých filmech či reklamách. Byli to například Karel Höger, Vlasta Burian, Theodor Pištěk, Jára Kohout, Josef Kemr, Dana Medřická a další. Tyto reklamy byly humorné a lišily se svou formou od ostatních. Jelikož v tehdejší době byly reklamy tvořeny pro kina a za promítací čas se platilo paušálem, mohly mít reklamy i několik minut.

2 STUDIO SE ROZRŮSTÁ

Jan Antonín Baťa byl ambiciózní člověk a když viděl, jak jeho filmový štáb sklízí úspěchy, rozhodl se povolat dramaturga Jana Drdu, který měl pomoci připravit Baťově fabrice několik celovečerních filmů. V roce 1936 odjeli Elmar Klos, Ladislav Kolda a Alexander Hackenschmied za doprovodu ing. Peciny, toho času nákupce Baťovy firmy, do USA na nákup technického vybavení pro filmové studio na Kudlově. Zatímco v zaběhlých pražských ateliérech byly početné štáby různých profesí, kulisáků, kostymérů, osvětlovačů, kameramanů a zvukařů, ve zlínském filmovém štábu, čítajícím čtrnáct členů, museli všichni dělat všechno. Vyráběli kulisy, kostýmy, každý měl několik funkcí, které bez problému zvládal.

Postupem času se na malý kopec Kudlov sjíždělo mnoho mladých nadějných lidí filmové profese. Vynikající pražský fotograf Jan Lukas se zde zaučoval na kameramana, po zkušenostech ve Francii se vrátil kameraman Bohumil Košťál, pražský divadelní režisér František Görtler, pražský fotograf Jiří Lehovec, Vlastimil Harnach (pozdější ředitel Barandova). A tak se štáb rychle rozrůstal. Malý prostor původní budovy a rozrůstajícího se ateliéru si vyžádal dřevěnou výstavbu. Z těchto důvodů byly ke studiu přistavěny obytné domky na Fabiánce, kde byli ubytovávaní pracovníci ateliérů. Vzhledem k tomu, že ještě mnoho pracovníků bydlelo dole ve Zlíně a muselo přicházet do práce tři kilometry pěšky, jelikož dopravní spoj ze Zlína na Kudlov ještě nefungoval, koupil Ladislav Kolda starý ojetý vůz americké výroby pro dopravu herců.

Rozvoj reklamních filmů byl na vrcholu a zlínské filmové studio doslova chrtilo jeden snímek za druhým. Ze známých reklamních filmů to byl například „Zlinolit“, dále pak reklama na pneumatiky gumáren Baťa „Silnice zpívá“, nebo „Svátek práce“.

Nenechaly na sebe dlouho čekat ani naučné filmy pro školní potřeby „Světelný paprsek“, o výrobě čoček „Optikotechna“, o výrobě objektivů nebo baletní film „Rytmus“. Dalším tematickým celkem filmové tvorby byly kreslené grotesky pro děti a mládež.

S nárůstem filmové tvorby a bouřlivým rozvojem filmu začaly ateliéry využívat prostor restauračních zařízení Záložny a Tržnice jako malá kina k promítání filmů pro děti, ale také amerických výtvarných filmů. Díky velkému zájmu malých i dospělých diváků prosadil Ladislav Kolda u Jana Bati výstavbu Velkého kina s původně plánovaným počtem až dvou tisíc míst.

Poptávka byla tak velká, že se promítalo téměř celý den nepřetržitě. Velké úspěchy přinesly myšlenku a současně otázku, jestli by se na Kudlově nedaly točit i zábavné celovečerní filmy. Kudlovské studio však stále nemělo dostačující techniku a prostory k natáčení veškerých záběrů a herci, pocházející většinou z Prahy, by to měli do Zlína daleko. Proto Elmar Klos a Ladislav Kolda odcestovali do Prahy zjistit, jestli by na Barrandově nebylo místo k točení zlínských filmů. Barrandov byl bohužel již plně obsazen, a tak nechali upravit v Praze v Hostivaři starý mlýn, vybudovali v něm ateliér, kde připravovali tvorbu celovečerních filmů. Tam vznikl film Kouzelný dům podle Karla Beneše, režírovaný Otakarem Vávrou. Mezitím se usilovně chystaly přípravy na historický velkoфильm o Karu IV. .

V roce 1938 došlo k připojení pohraničních Sudet k německé nacistické říši a zřízení protektorátu Čechy a Morava. Díky okupaci začali Němci tlačit na barrandovské studio, aby točilo německé propagační filmy. Baťovo hostivařské studio zavřeli a zlínská filmaři se museli vrátit zpět do Zlína na Kudlov. Němci totiž neměli zájem o Baťovy filmy, ale o výrobu obuvi pro své vojsko. Na druhou stranu měly zlínské ateliéry, jako jediné, povoleno točit reklamní a dětské filmy. Podílely se na produkci zábavného německého seriálu pro děti „Fritz und Fratz,,.

Za války se zde ukrývalo mnoho herců, umělců a nacisty pronásledovaných lidí. Ti nejen v Baťově továrně na boty, ale i v kudlovských filmových ateliérech tajně pracovali. Byli to například Alena Vančurová, Jan Drda, František Pilát nebo Václav Moris. Zatímco německá okupace omezovala tvorbu pražského Barrandova, zlínské, malé ateliéry, měly větší volnost. V té době, kdy se do Zlína stěhovala celá filmová Praha, začali „barrandovští“ shazovat kvalitu a popularitu zlínské tvorby. Aby ve Zlíně dokázali, že jde jen o křivé pomluvy a obhájili svoji činnost, uspořádali v roce 1940 a následně v roce 1941 první filmový festival „Filmové žně,, , jehož součástí byl také dokumentární film o historii ateliérů „Řekneme to filmem,, . Velká aktivita a úspěchy pochopitelně přilákaly pozornost nacistů, kteří se začali o zlínské filmové ateliéry velmi zajímat. Německá okupace narůstala a nacistům se nelíbilo, že v malém městě Zlín disponují s tak moderní technikou, jakou byly filmové stroje dovezené ze Spojených států amerických a mnoho dalších technických vymožeností. Proto poslali na Kudlov příkaz, aby byly zabaveny americké stroje a veškeré cenné vybavení, aby bylo zabaleno do dřevěných krabic a posláno vlakem do Německa. Zlínská filmaři však své vybavení nechtěli přenechat Němcům a domluvili se s železničním podnikem, který měl za úkol bedny naložit a poslat „směr západ“, že zásilku trochu zdrží.

Do beden určených pro přepravu drahého filmového materiálu naložili starý kovový šrot a bezcenné železné konstrukce podobné hmotnosti. Těžké stroje pak zazdili ve sklepeních kudlovského kopce přímo pod budovu studia. Menší příslušenství a kamery rozebrali na drobné díly, které si zaměstnanci ateliérů odnesli domů. Cenné americké filmové vybavení tak „zmizelo ze světa“. Naložený náklad pak putoval stále dokola mezi Vizovicemi a Otrokovicemi, aby Němci nepoznali, že jde o podvod.

Naštěstí válka skončila dřív, než si Němci podvodu všimli, vše bylo dáno do pořádku a studio mohlo při své práci nadále využívat moderní technologie.

3 POČÁTKY ANIMOVANÉHO FILMU

Všechny žánry již byly vyzkoušeny, ale chyběl jen jeden, tehdy velmi oblíbený a ve Spojených státech amerických nepřekonatelný animovaný film. Díky americkým filmům Walta Disneye bylo možné tuto techniku lépe studovat. První, kdo se tím začal aktivně zabývat, byl pražský režisér Karel Dodal, jemuž dělala kreslíčku Hermína Týrlová. Dodal ji angažoval jako řadařku a vzhledem k tomu, že do něj byla Hermína zamilovaná, dělala v jeho ateliéru vše, co jí řekl. Dodal však začal krachovat a emigroval s jinou animátorkou do Ameriky, kde neměl úspěch. Zdrčená Hermína Týrlová, která mimo práci pro Dodala také kreslila dětské časopisy, neměla náhle v animovaném filmu žádné uplatnění. Koupila si tedy od Ondřeje Sekory autorská práva na Ferdu Mravence a začala dávat dohromady bohatý experiment. Zpočátku měla neúspěch, ale poznala Karla Brože, který jí doporučil zlínské ateliéry, kde dostala šanci realizovat svůj vysněný projekt.

V roce 1942 se ve Zlíně dozvěděli o talentovaném Karlu Zemanovi, jenž dělal v Brně reklamu, a měli o něj velký zájem. Karel Zeman přišel na kudlovský kopec jako asistent Hermíny Týrlové na filmu „Vánoční sen,, , kde byl použit kontrast loutky a živého herce. Společně také přepracovali povídku „Louskáček,, , kterou posunuli do moderní doby.

Nacisté v té době zajali Ladislava Koldu a ateliéry byly rázem bez ředitele. Díky přátelství a přízni zaměstnanců studia a spřízněného nacisty Fridricha se ho podařilo vysvobodit z koncentračního tábora na základě petice, která tvrdila, že je Kolda na ateliérech nepostradatelný. Vrátil se sice živý a zdravý, ale nemohl už být ředitelem. Stal se jen organizátorem tvorby kresleného a loutkového filmu. Ředitelem studia byl totiž už docent Bouček.

Ladislav Kolda svým návratem výrazně přispěl k dokončení „Ferdy Mravence,, , když nechal přetočit špatné záběry, zařídil jeho ozvučení, a film se tak mohl za velkého úspěchu začít promítat v kinech jako první loutkový film v Čechách i ve světě.

Další z filmů „Vánoční sen“, byl téměř hotov, ale dokončit ho nestihli. V roce 1944 propukl na kudlovském kopci požár a ateliéry vyhořely spolu s příručním archivem střížny, kde byl rozpracovaný film uložen. Hermína Týrlová to psychicky neunesla, dostala žlučníkový záchvat a byla dlouhou dobu v nemocnici.

Karel Zeman nezhálel a natočil sám celý film znovu. Ačkoli byl tento projekt původně Hermíny Týrlové, v poděkování nebo v titulcích ji vůbec ani slovem nezminil. Hermína to údajně poprvé odmítla, protože se na nové realizaci vůbec nepodílela, ale později, když viděla, jaký má film úspěch, a Karel Zeman nikde ani slovem nezminil, že nápad to byl původně její, stala se tato situace jejím druhým velkým šokem a zklamáním, zejména v období, kdy byla bez práce. Od té doby byla mezi nimi velká rivalita. Týrlová Zemanovi nikdy neodpustila a vznikla tak dvě oddělená studia loutkového filmu.

Hermína Týrlová se zaměřovala spíše na práci pro malé děti, Karel Zeman točil pro dospívající mládež. Tato nenávisť byla i přes všechny nepokoje pro něco dobrá. Oba dva se předháněli, kdo je lepší, kdo je talentovanější, a práci tak dělali co nejkvalitněji.

V roce 1945 podepsal prezident dekret o státnosti filmových ateliérů, tudíž už kudlovské studio nepatřilo Baťovi. Práce Týrlové a Zemana dělala konkurenci pražským barrandovským ateliérům, které se snažily tvorbu ve Zlíně potlačit. Elmar Klos se v Praze postaral, a to aby zlínské ateliéry spadaly pod Krátký film Praha, a tím zachránil tvorbu na kudlovském kopci. Ateliéry nesly název Krátký film Praha studio Zlín. Zeman a Týrlová se zabývali distribučními filmy. Spolu s nimi vznikaly filmy zakázkové, instruktážní a školní.

4 PLAMENY NAD ATELIÉRY

Jak už jsem zmínil, neštěstí postihlo filmové studio už v roce 1944, kdy vyhořel příruční archiv střížny a s ním i rozpracované dílo Hermíny Týrlové a Karla Zemana, „Vánoční sen„. To však nebyl poslední požár, který byl spojen s ateliéry.

Jaroslav Novotný dostal jako vedoucí školních filmů k dispozici horní etáž studijního ústavu na náměstí Práce v budově nynějšího Gymnázia Tomáše Garyka Masaryka. V něm měl půjčovnu školních filmů, pro kterou nechal vyrobit tisíc projektorů od brněnské firmy Suchánek. Projektory pak měly k dispozici školy ke studijním účelům. V roce 1945, kdy byla německá okupace na ústupu, ostřelovala nacistická vojska stínovou, dělovou palbou Zlín z kopce Mladcová. Jedna střela zasáhla studijní ústav, který tímto úderem také vyhořel.

V 70. letech 20. století dostal normalizační ředitel Steiner za úkol, aby zlikvidoval starý filmový materiál a aby uvolnil jeden z kudlovských skladů. Ten se toho zhostil velmi pečlivě, když nechal navozit veškerou hořlavou surovinu na kopec poblíž studia. Sám z malé vzdálenosti celou akci řídil. Hořlavého materiálu však bylo příliš mnoho a nikdo neodhadl rozsah a efekt tohoto ničení. Plameny, které byly nad očekávání velké, se nekontrolovaně rozpínaly po okolí. Zasáhly i Steinera, který na následky popálenin zemřel.

Povídá se, že filmové ateliéry hořely celkem třikrát, ale pouze v jednom případě vyhořel ateliér na Kudlově. Ve zbývajících dvou případech se jednalo o požáry vzniklé mimo hlavní budovu studia.

5 POVÁLEČNÁ TVORBA

Po válce v roce 1945, kdy bylo studio poškozené, začali pracovníci odcházet za prací jinam. Tehdejší pražské ateliéry pod vedením Elmara Klose a odvětvím „Krátký film“, pod které patřilo i studio ve Zlíně, nabízely pracovníkům větší možnosti. Ve Zlíně však nechtěli přestat s tvorbou a ředitelem se stal Jaroslav Novotný. Aby opravil a rozšířil budovy ateliérů, rozhodl se požádat o pomoc stát a získat tak státní podporu. To se mu podařilo a mohl tedy začít s provozem a výrobou pro školy a pro mládež.

Na počátku byl již za války natočený film „Ferda Mravenec“, podle něhož se dále postupovalo v tvorbě. Zachovávaly se principy pro výrobu loutek. Na rozdíl od pražského studia, kde námětem na loutky byly většinou reálné bytosti v podobě lidí, koní, příběhy městských pánů, statkářů, na zlínských ateliérech na loutky nahlíželi jako na samostatné předměty, které mají vlastní podstatu. Proto byly zlínské filmy mnohem jednodušší a čitelnější pro širší spektrum diváků, kteří si mnohem snadněji mohli svou fantazií dotvářet pocity z příběhu a pochopit samotný charakter jednotlivých postav. Roku 1946 se vrací ze zahraničí i Antonín Horák a nastupuje jako kameraman u Zástěry. Dalším velmi úspěšným kombinovaným filmem byl film „Vzpouza hraček“, na němž pracovala Hermína Týrlová jako animátorka loutek. Hranou část natočil František Sádek. Celý film nebyl příliš dobře čitelný a nesklízel úspěch. K Týrlové byl přiřazen kameraman Antonín Horák. Společně přetočili nejasné záběry a film se rázem stal úspěšným.

6 TVORBA KARLA ZEMANA

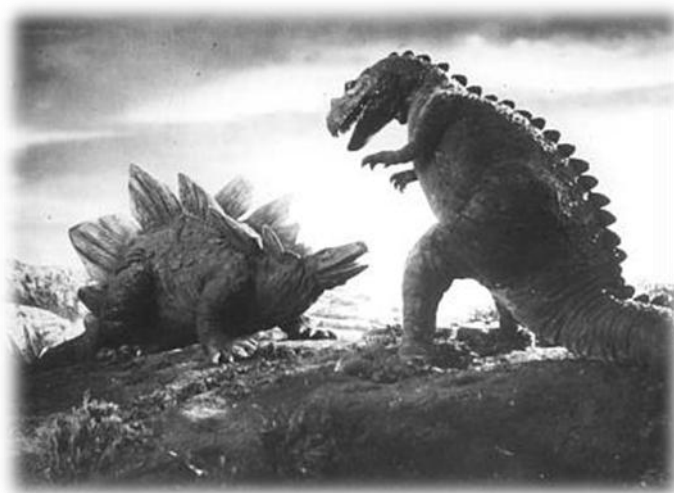
Karel Zeman v té době pracoval na novém seriálu o „Panu Prokoukovi„. Pomoci mu měl i Antonín Horák. Prvním filmem byl „Pan Prokouk ouřaduje„, na kterém pracoval Zeman ještě sám. Jelikož byl filmový seriál velmi žádaný, vznikaly postupem času jeho další části „Pan Prokouk stavitelem„, „Pan Prokouk vynálezcem„, „Pan Prokouk„, „přítelem zvířat„, „Pan Prokouk detektivem„, „Pan Prokouk filmařem„. Těchto prvních šest černobílých filmů zakončil Zeman ve spolupráci se Zdeňkem Rozkopalem barevným filmem „Pan Prokouk akrobatem„. Tyto filmy se od roku 1949 promítaly v kinech jako „předskokani„ hraným filmům, diváci si je velmi brzy zamilovali a považovali je jako velmi milé a humorné zpestření. Na mezinárodní scéně byly také oceňovány.

Téhož roku Zeman opustil „Pana Prokouka„, a natočil pohádku tvořenou oživlými skleněnými loutkami „Inspirace„. Tento film pak dostává ocenění a první místo v Knocke-le-Zoute na festivalu v Bombay, v Yorktonu a Montevideu. Roku 1950 natočil loutkový film podle povídky Karla Havlíčka Borovského „Král Lávra„. Je to pohádka o králi s oslíma ušima, který to tají. Jeho lazebník to však zjistí a pošeptá do staré vrby, která to prozradí veřejnosti. Za toto dílo dostává ocenění v Karlových Varech a Národní cenu. V roce 1969 vyšel v Německu výtisk knihy Otfrieda Preusslera „Krabat„. Karla Zemana zaujalo téma lužickosrbské legendy, odehrávající se v 17. Století, kdy čtrnáctiletý chlapec Krabat přichází do Černého mlýna a stává se čarodějovým pomocníkem spolu s dalšími jedenácti chlapci. Tento strašidelný příběh se stal roku 1977 inspirací pro Karla Zemana v jeho papírkovém filmu „Čarodějův učeň„(1978). Z další světové tvorby je nutno připomenout příběh o bájném námořníkovi Sindibádovi, sestříhaný ze sedmi krátkých animovaných filmů, „Pohádky tisíce a jedné noci„, z roku 1974. Z klasických českých pohádek to byl poslední Zemanův film z roku 1980, „Pohádka o Honzíkovi a Mařence„.

6.1 Cesta do pravěku

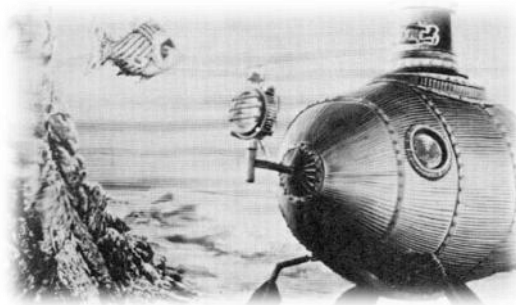
Karel Zeman chtěl však víc pro svou tvorbu a dostal nápad natočit celovečerní fantastický hrany film z pravěkého prostředí. Nechal si vytvořit maketu pravěkého ještěra a pomocí perspektivy zkoušel, jestli by byl projekt reálný. Vše šlo podle plánu a projekt byl schválen. Zeman se tedy obrátil na odborníka Dr. Josefa Augustu, aby mu pomohl s rekonstrukcí pravěkých ještěrů a krajin, ke kterým dopomohly ilustrace z knih Zdeňka Buriana.

Pro Zemana to bylo velké dobrodružství, neboť točil hraný film poprvé. Musel se vypořádat s mnoha překážkami, kterými byly jak exteriérové, tak i interiérové záběry. V roce 1953 začal natáčet scény z plavby čtyř chlapců a k tomu mu posloužila řeka Váh nebo také Fryštácká přehrada. Většina záběrů byla natočena v ateliérech pomocí výtvarných modelů krajiny od Zdeňka Rozkopala. Velkým přínosem byly dokonalá znalost a city kameramana Antonína Horáka, který dokonale kombinoval krycí masky pro hrané části s animovanými modely ještěřů. Pro složité natáčení ve studiu bylo zapotřebí rozšířit tým o další výtvarníky. Podíleli se zde na tvorbě kromě Zdeňka Rozkopala a jeho sestry také výtvarníci Zdeněk Odstrčil, Joska Zeman, Ivan Mrázek a další. Štáb celkem jedenácti lidí, kterému se posmívali pražští kolegové, jelikož si mysleli, že jejich práce bude marná snaha, dotočil svůj projekt za minimální finanční náklady, při primitivním vybavení zlínského ateliéru, a to za pouhé dva roky. Tolik očekávaný film „Cesta do pravěku,, byl na světě.

Úspěchy spojené s tímto filmem nebyly malé. Na mezinárodních festivalech pro děti a mládež v Benátkách (1955), v Manheimu (1956) i v Moskvě (1957) dostával hlavní ceny. Zahraniční ocenění tehdy doplnila Státní cena Klementa Gotwalda z roku 1957.

6.2 Vynález zkázy

Po veleúspěšném filmu „Cesta do pravěku“, si Zeman řekl, že by si se svým kvalitním štábem mohl troufnout uskutečnit práci na náročnějším projektu. Tím se stal román francouzského spisovatele Julese Vernea „Back up“, o vynálezci ničivé zbraně na ostrově Back up. Podle starého českého překladu Verneova románu sepsal námět na svůj film. Ten byl předložen před pražskou dramaturgickou komisí a schválen.

Na rozdíl od triků využitých ve filmu „Cesta do pravěku“, byla hloubka záběrů a scén mnohem složitější, tudíž nešlo využívat všech triků. Detailnější záběry s hranicí hrané a animované části byly tak těsné, že tvůrci museli přijít na faktor, kterým by viditelné rozdíly zamaskovali. Jelikož kulisy vyrobené pro točení zachovávaly knižní formu původní ilustrace, a ty byly v knize od francouzských ilustrátorů Letére, Rioua a Makera tvořeny rytinami a obrázky tak, že vypadaly jako pruhované, napadlo Zemana, že by se toho dalo využít, a navrhl, aby i dekorace a obleky živých herců tvořily linkované čáry.

Hranou část točil barrandovský kameraman Jiří Tarantík se svým asistentem Františkem Vlčkem. Hlavní hereckou roli ztvárnili Miloslav Holub a Lubor Tokoš, který byl později velkým přínosem i pro Městské divadlo Zlín a hraný dětský film. Zeman pro točení využíval i prostory barrandovského studia, protože kudlovské ateliéry byly malé. Složité trikové záběry a ambice Karla Zemana vedly k nedodržení časového plánu dvou let a i rozpočet vyžadoval další příspěvky. Tyto problémy musely mít viníka. Za toho byl označen kameraman Antonín Horák, kterého jako nekomunistu stáhli z projektu. Na jeho místo byli nasazeni pražští kameramani hrané části Tarantík a Vlček. Díky svým politickým názorům neměl být Horák původně ani v titulcích hotového filmu, ačkoli jako trikový kameraman odvedl nejvíc práce. Nakonec ho do titulků dopsali, ale až na třetí místo. Vyloučeného Horáka přijal tehdejší ředitel filmových laboratoří Jan Plesník jako instruktora fotografického procesu Závodní školy práce.

Když po třech letech Zeman dokončil „Vynález zkázy,, , byl nucen ho promítnout před československou komunistickou vládou, která jeho záměry a ideje příliš nepochopila. Byl tak nucen mnoho záběrů přetočit, zkrátit, eventuálně úplně vyřadit. To Zemana velmi šokovalo a rmoutilo. Dokonce při přetáčení některých scén zkolaboval.

Nakonec však v pražském filmexportu usoudili, že by stálo za to, poslat Vynález zkázy na mezinárodní festival dětských filmů, konaný v Bruselu při výstavě průmyslu a umění v roce 1968. Zeman se vydal do Paříže, aby nechal pro srozumitelnost děje předabovat film do francouzštiny. Přes všechno utrpení, které si Zeman prožil s hodnocením a reakcemi československé vlády, byl ohlas tak velký, že dětská porota zařadila „Vynález zkázy,, do kategorie dlouhých hraných filmů. Film s velkou slávou a obdivem získal hlavní cenu festivalu.

Mezinárodní sláva přinesla Zemanovi mnoho nabídek ze zahraničí. Prali se o něj producenti z Itálie, Francie, USA, Japonska a Anglie a nabízeli mu, aby šel točit filmy na jejich území za velmi výhodných podmínek. Zeman však odmítal. Později byly jeho filmy prodány do devadesáti zemí světa a přinesly Československu velký zisk.

Zeman byl přínosem pro československý film a dobrou pověst udělal především zlínskému filmovému studiu. V roce 1989 však ve svých 78 letech umírá.

7 TVORBA HERMÍNY TÝRLOVÉ

Po přerušení spolupráce s Karlem Zemanem a úspěšném filmu „Ferda Mravenec,, se Týrlová začala zabývat vlastní činností. Začala točit jednoduché, loutkové, dětské filmy. V roce 1947 natočila film „Ukolébavka,, , kde kombinovala živého herce, v tomto případě malé dítě s malou hračkou. Dále pak „Nehoda,, , „Noční romance,, , „Kalamajka,, , „Pasáček vepřů,, nebo „Zlatovláska,,. Na rozdíl od Zemana se u ní zpočátku střídalo mnoho kameramanů a výtvarníků. Například Zdeněk Hrubec, František Novák nebo Bedřich Jurda. V roce 1967 začala aktivně spolupracovat s kameramanem Antonínem Horákem, se kterým měla dobré zkušenosti při natáčení filmu „Vzpouza hraček,,. Zapojila jej do svého nového projektu podle motivů Miloše Komárka, coby kombinovaného filmu „Uzel na kapesníku,,. Jako výtvarníka, zatím ještě neznámého, zaměstnali Kamila Bosáka. V té době musely být všechny projekty schváleny pražskou dramaturgií animovaného filmu a díky dobré přípravě a povedené zkoušce byl i její projekt schválen do výroby. Do role režiséra hrané části byl povolán tehdejší ředitelem kudlovského studia Alešem Bosákem režisér hraného dětského filmu Josef Pinkava. Roku 1958 byl film dokončen a dobře ohodnocen v pražské dramaturgii. Tak jako Karel Zeman, měla i Hermína Týrlová možnost předvést svůj projekt na mezinárodní scéně filmových festivalů. Hlavní cenu ve své kategorii získala v Locarnu (1959), v Mar del Plata (1959) a také v Cannes (1960). V témže roce byla k ateliérům přistavěna nová budova, v níž získal Zeman i Týrlová každý své patro. Vznikly tak dva ateliéry, které jsou využívány filmaři dodnes. Studia navštěvovali studenti z celého světa, aby se naučili technikám praktikovaným ve zlínských ateliérech. Do roku 1989 zde bylo natočeno přes 700 loutkových, poloplastických a papírkových filmů, seriálů. Dále 1600 filmů hraných, dlouhých i krátkých. Původně malé kudlovské studio nazývané „kudlovská stodola,, tak zažilo obrovský rozkvět a růst, stalo se významným filmovým studiem a produkuje seriály a filmy pro děti dodnes.

8 OD LOUTEK K HERCŮM

Po válce, kdy většina stěžejních tvůrců ze Zlína odchází zpátky do Prahy, se objevuje příležitost pro Jaroslava Novotného k tomu, aby točil naučné filmy pro školní využití. V roce 1947 vznikají první dokumentární snímky „Svážení dřeva,, , „Škola v přírodě,, a národopisný film „Boskovice,,.

Po nástupu komunismu se ve zlínském studiu vyměnili několik ředitelů. Nejvýraznějším byl však Aleš Bosák, který aktivně přispíval k tvorbě a rozvoji zlínského filmu, ačkoliv nebyl na film odborník. Za jeho vedení dostávali příležitosti mladí nadšenci, bez ohledu na jejich politickou příslušnost. Velmi brzy se tak proslavili zlíňští režiséři Radim Cvrček a Josef Pinkava, který natočil pro školní účely filmy „Vápno,, , „Cement,, a „Cihly,, , které byly oceněny na festivalech v Karlových Varech a v Mariánských Lázních.

V roce 1960 natočil Pinkava krátký hraný film „Pětikoruna,,. Ten zpočátku neměl být ani natočen, protože ho původně pražská dramaturgie neschválila. Na mezinárodních festivalech získal ceny v Cannes, v Plzni, v Benátkách a v Mar del Plata. Dalším krátkých snímkem byl film „Kino,, , natočen v roce 1961 a stejně jako „Pětikoruna,, byl oceněn na mezinárodní úrovni. Tyto dva krátké filmy byly počátkem Pinkavovy tvorby dlouhých, hraných, dětských filmů. Natočil celkem 20 takových filmů, mezi které patří například „Metráček,, , „Prázdniny s Minkou,, , „Kapitán Korda,, a další. Mezitím rozjížděl jeho kolega Radim Cvrček společně s výtvarníkem Rozkopalem natáčení dlouhých hraných filmů pro děti a mládež.

Na kudlovské ateliéry se začali sjíždět dnes již významní čeští režiséři, kteří si zde zkoušeli natáčet své první filmové pokusy, např. František Vlácil, Jiří Menzel nebo Filip Renč.

Od roku 1961 byly díky řediteli filmových ateliérů Aleši Bosákovi pořádány přehlídky československých dětských animovaných i hraných filmů. Tyto přehlídky se později v roce 1963 staly za účasti zahraničních hostů festivaly na mezinárodní úrovni. Zlín se tak stává celosvětově uznávaným centrem filmů pro děti a mládež.

9 TVORBA PO ROCE 1970

Tvorba filmů pro děti a mládež se po roce 1970 zaměřovala nejen na animované filmy, ale i na filmy hrané.

9.1 Hrané filmy

Vznikaly hrané filmy české, ale i koprodukční ve spolupráci se slovenskými či maďarskými filmaři. Jelikož byla práce filmařů ve Zlíně velmi žádaná, vzniklo od roku 1970 do současnosti opravdu mnoho a mnoho filmů. Proto zmíním jen některé, o kterých si myslím, že jsou známé nejen u nás v Čechách a na Moravě, ale i ve světě, a to i proto, že jsem je mohl sledovat v televizi, když jsem byl ještě malý. Byly to úspěšné filmy té doby.

V roce 1971 natočil Josef Pinkava úspěšný film o dívce, která trpí nadváhou, „Metráček,“. Dále pak „Poštovní panáček,“ (1974), „Terezu bych kvůli žádné holce neopustil,“ (1976), příběh vyprávějící o dětech z rodiny ředitele zoologické zahrady, které měly doma opici Terezu, nebo také film o malých hokejistech „Malý velký hokejista,“ z roku 1982. Oblíbeným byl také film „Výbuch bude v pět,“ z roku 1985. Ten vypráví o malém chlapci z páté třídy, který rád dělá fyzikální a chemické pokusy.

Mezi další významné tvůrce patří bezpochyby Radim Cvrček. U něj bych rád zmínil tři filmy. Optimistický příběh z vychovatelského prostředí, kde si sympatická vychovatelka musí poradit s partou kluků „Mezi námi kluky,“ (1982), moderní pohádku „Strašidla z vikýře,“ (1987) a jeden z nejlepších filmů jeho tvorby, humorně laděnou pohádku „Za humny je drak,“ z roku 1982.

Velmi známý je film Otakara Koska z roku 1994 o příhodách rodiny Prchlíků a psa Merlina – Artuš, Merlin a Prchlíci.

Julius Matula natočil dobrodružný příběh o Bukovských partách, které mezi sebou vedou bitvy o území - „Indiáni z Větrova,“ (1979) a mou nejoblíbenější pohádku v československé koprodukci „Nebojsa,“. Pohádka vypráví o statečném dřevorubci Ondrovi, který hledá ve světě štěstí a chce se naučit bát.

V roce 1980 natočil Vít Olmer příběh o mladé holce Petře „Sonáta pro zrzku„. Ta měla na svůj věk velmi pestré zájmy. Vedle hry na klavír chodila hrát také fotbal jako brankářka chlapeckého družstva Svišťat.

K dalším mým velmi oblíbeným filmům patří pohádka Petr Švéda „O statečném kováři„(1983) a film Drahomíry Králové „Potkal jsem ho v zoo„, z roku 1994. Tento film jsem si oblíbil nejen proto, že je natáčen na Jižních Svazích, kde jsem před léty bydlel, ale také pro hezký herecký výkon mého kamaráda Ondřeje Kapusty (Andryse).

V těchto filmech si zahráli dětské role i role dospělých dobové i budoucí hvězdy českého a slovenského filmového plátna. Jsou to například – Mahulena Bočanová, Lubor Tokoš, Robert Nešpor, Mojmír Maděrič, Jan Šťastný, Helena Růžičková, Rudolf Hrušínský, Jana Štěpánková, Josef Somr, Josef Kemr, Jaroslav Satoranský, Valerie Kaplanová, Pavel Nový, Magdalena Reifová, Rostislav Marek, Ján Kroner, Ondřej Vetchý, Václav Knop, Pavel Kříž, Petr Čepek a další.

9.2 Animované filmy a seriály

Paralelně s hranými filmy vznikaly v ateliérech Hermíny Týrlové a Karla Zemana také filmy animované. Zatímco Hermína Týrlová spolupracovala výhradně s kameramanem Antonínem Horákem, v ateliéru Karla Zemana se střídalo několik kameramanů.

Byl to Bohuslav Pikhart, který se podílel na vzniku filmu „Pohádky tisíce a jedné noci z roku 1974 a také na celovečerním veleúspěšném filmu „Čarodějův učeň„, z roku 1978. Dále to byl Zdeněk Krupa, kameraman animovaného ploškového filmu „Pohádka o Honzíkovi a Mařence„(1980). Je to příběh o rytíři, který vyjel do světa za slávou a našel lásku a přátelství u chudých lidí. Byl to zároveň i poslední film Karla Zemana. A také kameramana Jiřího Kolína. Ten pomohl s realizací dokumentárního krátkometrážního filmu „Karel Zeman dětem„, kde Zeman rekapituluje svou celoživotní tvorbu pro děti a mládež.

Hermína Týrlová kromě práce s Antonínem Horákem napsala několik scénářů i s Josefem Strnadem. Jejich tvorbu odstartoval legendární příběh „Hvězda betlémská„(1969), „Malovánky„(1970) a „Píšťalka„(1971). Bez asistence Strnada vytvořila Týrlová filmy „Toulavé telátko„(1971), „Ukradené dítě„(1972), „Pejskův sen„(1972), „Vánoce u zvířátek„(1973), „Uspávanka„(1979), „Žertíkem s čertíkem„(1980), „Hračky pračky„(1980), „Konec kouzelníka Uhahuly„(1981) a další.

Kromě jmen Týrlová a Zeman figurovala také jména Jiří Jilík a Jindřich Vodička, kteří se podíleli na tvorbě scénářů pro animované filmy.

Neopomenutelnou tvorbou filmových ateliérů ve Zlíně je tvorba večerníčků pro děti. Večerníček patří mezi nejstarší, nejznámější a nejpopulárnější pořady České televize, dříve Československé televize. Od roku 1965 vypráví pravidelně všem dětem u obrazovek krátké pohádky na dobrou noc. K tvůrcům těchto krátkých příběhů patří i mnoho animátorů a režisérů ze zlínského studia.

Myšlenka tvořit večerníčky napadla výtvarníka, básníka a prozaika Milana Nápravníka. Spolu s výtvarníkem Radkem Pilařem, animátorem Antonínem Burešem, hudebníkem Ladislavem Šimonem a režisérem Václavem Bedřichem vytvořili notoricky známou znělku. Od vzniku prvního večerníčku se natočilo přes 300 seriálů.

Vzhledem k velkému pozitivnímu ohlasu nemohlo zůstat ani zlínské filmové studio pozadu a začalo se také podílet na tvorbě večerníčků. Od roku 1990 pracuje pro filmové ateliéry výtvarník, režisér a animátor Ivo Hejzman, který se proslavil kresleným seriálem „Bob a Bobek na cestách„, a dostal za něj v roce 2002 Cenu diváků na Mezinárodním festivalu filmů pro děti a mládež ve Zlíně. Ivo Hejzman je v současné době vedoucím a režisérem večerníčkového projektu „Berta a Ufo„. Ten mohou sledovat malí i velcí diváci od roku 2006. Ateliéry Bonton Zlín mají autorská práva i například na seriál „Pat a Mat se vracejí„, kde byl spolutvůrcem animátor Milan Šebesta nebo i na příběhy Spejbla a Hurvínka v seriálu „Hurvínkův rok„. Současným projektem zlínských ateliérů je seriál „Krysáci„. Ten vznikl podle námětu Cyrila Podolského a Martina Šinkovského ve spolupráci s kameramanem filmové školy Zdeňkem Krupou, hudebníkem Miroslavem Wankem, animátory Milanem Šebestou a Lucií Strnadelovou a mnoha dalším. Seriál vypráví o dvou krysácích – Hubertovi a Hodanovi. Ti žijí na malém smetišti poblíž Vizovic ve starém šicím stroji. Jednoho dne k nim přicestuje krysák Eda z Prahy, na kterého si oba brzy zvyknou a Eda se stává jejich průvodcem po vyspělé civilizaci.

10 ATELIÉRY VE SPOLUPRÁCI S HANZELKOU A ZIKMUNDEM

Známí zlíňští cestovatelé inženýři Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund podnikli dvě cesty kolem světa. První v letech 1947-1950, kdy projeli celou Afriku, Jižní Ameriku a Mexiko. Druhou uskutečnili v letech 1959-1964, tentokrát směr Blízký východ, Indie, Nepál, Sumatra, Japonsko, tehdejší Sovětský svaz. V roce 1948 se dostali do rukou Jaroslava Novotného jejich první filmové záznamy z cest, z nichž byly ve zlínském filmovém studiu dělány kopie. Jelikož Hanzelka ani Zikmund neměli zkušenosti s filmováním, rozhodl se Novotný, že jim pošle pár užitečných rad a nabídku na spolupráci, jelikož jejich práce nebyla příliš kvalitní. Oba cestovatelé nabídku s radostí přijali a postupně pomocí rad Jaroslava Novotného prostřednictvím dopisů zlepšovali svoje filmové i fotografické záznamy. Díky jejich nadšení a rychlé učenlivosti vznikly z obou výprav krátké i celovečerní filmy. Ty sklídily u diváku nečekaně velký ohlas.

V roce 1960 odjel Jaroslav Novotný do Kašmíru, kterým zrovna projížděli Hanzelka se Zikmundem. Natočili tam společně celovečerní dokument „Je-li kde na světě ráj,“, první cestopisný film natočený širokoúhlou kamerou.

Všechny negativy fotografií, korespondence a filmové záběry jsou uloženy v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně, v archivu H+Z.

11 FILMOVÉ FESTIVALY

Počátek filmových festivalů ve Zlíně se datuje už od roku 1941, kdy byl uspořádán první festival „Filmové žně,“. Až v roce 1961 odstartoval Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, který má dlouholetou tradici a v červnu 2010 probíhá jeho jubilejní 50. ročník.

Festival se každoročně koná na přelomu května a června v kinech města Zlín. Kromě klasických kinosálů se promítá i v „letních kinech,“ ve volné přírodě. Postupem času se počet promítaných filmů zvýšil a „festivalový týden“ je tedy doslova přeplněn programem.

Filmy se na zlínském festivalu promítají v rámci několika soutěžních a nesoutěžních sekcí. Rozdělení je standardně na hrané a animované filmy, na filmy pro děti a filmy pro mládež. Další ze sekcí jsou např. evropské debuty, nové české filmy, dokumenty, pocty určité osobnosti filmové tvorby. Každý rok bývá ještě speciální sekce, která je v každém ročníku jiná. Filmy jsou hodnoceny tři až sedmi člennou porotou a každý z nich dostane jinou specifickou cenu.

Spolu s programem festivalu probíhají ve Zlíně a okolí i různé dobrovolné doprovodné programy, určené hlavně pro děti. Mezi nejvýznamnější dobrovolný program patří Aukce filmových klapků, která se koná už od roku 1998. Každý rok je osloveno několik desítek známých i neznámých umělců z Česka i ze zahraničí. Ti obdrží filmovou klapku, kterou mají přetvořit na umělecké dílo různými technikami. Získané peníze se pak posílají na studentské filmy vytvořené ve zlínské Vyšší odborné škole filmové. Filmové klapky jsou prestižním doprovodným programem tzv. Minisalonu. První ročník Minisalonu se uskutečnil v rámci 38. Mezinárodního festivalu filmů pro děti a mládež. Organizátoři přišli s nápadem ztvárnit filmové klapky - symboly filmového světa - jako výtvarná díla. V pilotním projektu bylo osloveno 26 předních českých výtvarných umělců, herců a osobností uměleckého světa. Mezi jejich autory byli například Iva Hüttnerová, Boris Jirků, Kristian Kodet, Miloš Nesvadba, Jan Saudek, Josef Velčovský, Igor Kitzberger, Libor Vojkůvka nebo zlínský rodák umělec a grafik Josef Pavlík. Velmi populárním je i Kinematovlak - společný projekt organizátorů festivalu a Českých drah. Jedná se o speciálně vybavený kinosál zbudovaný uvnitř vlaku, který nejmenším dětem nabízí promítání pohádek a dětských filmů. Kinematovlak začíná několik dnů před festivalem, kdy při své cestě navštíví několik měst České republiky, a jeho trasa je naplánována tak, aby v den zahájení festivalu skončil na zlínském vlakovém nádraží.

11.1 50. výročí Filmového festivalu pro děti a mládež ve Zlíně

Jak už jsem zmínil, letos se koná jubilejní ročník Filmového festivalu pro děti a mládež ve Zlíně. Připraven je bohatý program plný zábavy nejen pro děti. Pořadatelé mohou využít šest sálů v Golden Apple Cinema, Letní kino, Velké kino nebo aulu University Tomáše Bati. Filmy budou zařazeny do následujících sekcí - Mezinárodní soutěž hraných filmů pro děti, Mezinárodní soutěž hraných filmů pro mládež, Mezinárodní soutěž animovaných filmů pro děti, Soutěž celovečerních hraných debutů – evropské první filmy, Soutěžní přehlídka tvorby zemí Visegrádu.

Mimo hlavní filmový program se budou moci návštěvníci v rámci doprovodných programů podívat na několik výstav, například výstavu Petra Sise nebo Kristiána Kodeta, zasoutěžit si v amatérských výtvarných soutěžích pro děti, zavzpomínat na nejstarší festival „Filmové žně“, nebo se ve večerních hodinách bavit na velkolepých festivalových party, které budou probíhat každý večer na různých místech ve Zlíně.

Součástí festivalu bude pořádání školních výletů pro děti do okolí Zlína. Na programu bude návštěva památek UNESCO, pro milovníky koní se chystá zábavný program v Napajedlích nebo na ranči v Kostelanech. Nebudou chybět ani prohlídky hradů a zámků. Pro odpočinek je ideální atrakcí kolonáda v Luhačovicích, kde budou moci návštěvníci strávit krásné chvíle v klidném prostředí lázeňského města.

V rámci 50. výročí přijala pozvání řada významných lidí. Mezi nejznámější patří „Vinnetou“, Pierre Brice, „komisař Shimanski“, Gotz George, „četník ze San Tropez“, Michel Galabru, Juraj Herz, Juraj Jakubisko, Michael York, Marléne Jobert, Andrej Chalimon, Václav Vorlíček a další. Každoročně se zde objevují tváře českých herců a ani letos zde nebudou chybět zvučná jména. Návštěvníci se zde mohou potkat třeba s Janem Čenským, Ivanou Chýlkovou, Petrem Jančaříkem, Pavlem Křížem, Danou Morávkovou, Světlanou Nálepkovou, Oldřichem Navrátilem, Pavlem Novým, Václavem Postráneckým, Ljubou Skořepovou, Ondřejem Vetchým, Lucií Vondráčkovou nebo Miroslavem Táborským.

ZÁVĚR

Když jsem začínal shánět podklady k mé bakalářské práci, neuvědomoval jsem si, že by historie ateliérů ve Zlíně mohla být tak pestrá a zajímavá. Navštívil jsem proto pana Jiřího Novotného s prosbou, jestli by mi nemohl vyprávět o vzniku filmového studia a o svých vlastních zážitcích, které nepochybně okořenily mou práci. Přestože jsem komponoval informace od pana Novotného s vědomím, že mohou být v některých pasážích subjektivní, dodávají mé práci určitý lokální nádech, a proto jsou snad mnohem zajímavější.

Čím víc jsem poznával problematiku spojenou s rozvojem filmu na Zlínsku, tím víc mě těšilo, že mohu být jeho součástí alespoň jako student.

Domnívám se a pevně věřím, že tradice filmové tvorby na kudlovských ateliérech ve Zlíně bude díky své historii nadále jedním z pilířů české kultury a kinematografie.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Antonín Horák - Světla a stíny zlínského filmu, v roce 2002 vydalo nakladatelství LÍPA Vizovice
- [2] Sochorová Hana, 2005 - Filmová fotografie a fotografové Filmového studia Zlín - Kudlov
- [3] filmy natočené ve Zlíně – www.muzeum-zlin.cz
- [4] večerníčky – www.vecernicek.com
- [5] večerníčky – www.ceskatelevize.cz
- [6] Krysáci – www.krysaci.cz
- [7] o festivalech – www.zlinfest.cz
- [8] obrázky – www.google.com

SEZNAM OBRÁZKŮ

Str. 13: Hermína Týrlová animuje Ferdu Mravence

Str. 16: Vzpoura hraček

Str. 18: Cesta do pravěku

Str. 19: Vynález zkázy

Str. 20: Vynález zkázy

Str. 24: Nebojsa

Str. 26: Hanzelka a Zikmund

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P 1: PÍSEMNÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE (CD)

